

[Handelsministeren.]

her paa Rigsdagen, og i Overensstemmelse med Krav, som store Dele af Befolkningen med Rette har fremsat. Men det ærede Medlem sluttede sin Tale med nogle Udtalelser, der klart og tydeligt viser, at det er en principiel Afvisning, vi her staar overfor, at man ikke længere vil gaa ind i en saglig Drøftelse af dette Spørgsmaal.

Det ærede Medlem kom i Slutningen af sin Tale ind paa en Lovprisning af det private Initiativ, den frie Konkurrence og det bestaaende kapitalistiske Samfund. Dette Samfundssystem, sagde det ærede Medlem, maa ikke underkastes et Tilsyn, vi vil ikke være med til at foretaget noget, der rækker ved dette frie System. Heroverfor vil jeg sige til det ærede Medlem, at Frikonkurrencen bestaar ikke mere, den er paa en Række Felter ophævet, og det holder ikke i Længden at ville hævde, at man skal have Frikonkurrencens Frihed til Udbygning, naar man samtidig borteliminerer de regulerende Evner, der kunde ligge i selve Frikonkurrencens System. Man kan ikke samtidig tillade, at der træffes Aftaler om Priser, hvorved den frie Konkurrence bortelimineres, og saa sige: Vi hævder den frie Konkurrences Princip. Her fremsætter jeg blot et Forslag om en Undersøgelse af, hvorledes Forholdene er kommet til at ligge, og det gaar de Konserverative blankt imod ud fra det Princip, at man ikke paa nogen som helst Maade maa række Haanden til, at de Folk, der faktisk bryder Frikonkurrencens Princip, bliver sat under Kontrol. Jeg tror ikke, at det ærede Medlem og det konserverative Folkeparti i Længden kan holde til dette Standpunkt. Samfundet maa nødvendigvis her have Mulighed for at træde regulerende til. Jeg underkender paa ingen Maade den regulerende Evne, som Frikonkurrencen har haft gennem Tiderne, og dens Evne til Opdrift. Men Tiderne er forandrede, og de vil forandres ogsaa i Fremtiden i Retning af, som jeg allerede har sagt, at der dannes Truster og Monopoler, at der skabes en Koncentration, hvorved Priserne beherskes og den frie Konkurrence i Virkeligheden bortelimineres. Dette har det ærede Medlem vel Øjet opladt for, men han vil ikke tage Konsekvensen deraf, han vil staa paa det gamle kapitalistiske Standpunkt, at man skal have alle Fordele af Kapitalismen, men man maa ikke paa nogen som helst Maade samfundsmæssigt gribe ind og tvinge Kapitalismen, saaledes som den nu og fremdeles virker, til dog at holde sig indenfor visse Grænser, saaledes at Befolkningen forskaanes for alt for voldsom Udbygning. Jeg tror ikke, det ærede

Medlem i Længden vil kunne modsætte sig dette Lovforslag. Det er muligt, at det ærede Medlem nu kan faa Venstre lokket med paa samme Vej, som han selv er inde paa, meget tyder derpaa, men det vil ikke i det lange Løb ændre det faktiske Forhold, og før eller senere vil baade Venstre og det ærede Medlem Hr. Christmas Møller og hans Parti komme til at kapitulere overfor Befolkningens Krav om, at Kapitalismens Udskejelser holdes indenfor rimelige Grænser, at der føres en effektiv Kontrol med Prisopskruninger, navnlig for saadanne Varer, som er almindelige Forbrugsartikler. Befolkningen har ikke blot Ret til at kræve det, men det er en Nødvendighed, og det er i mange Tilfælde en Nødvendighed for selve Erhvervslevet, thi ellers kan Virksomheder, der ikke er inde under dette System og ikke kan komme med ind under det, komme til at lide under dette i deres Konkurrence, fordi de ikke har den Evne til at udnytte Konjunkturerne, Priserne og Aftalerne, som de andre har. Jeg anbefaler trostigt Lovforslaget, saaledes som jeg har forelagt det. Jeg kan slutte, som jeg sluttede min Forelæggelsestale, med at sige, at Lovforslaget er let overskueligt, naar man vel at mærke vil se fornuftigt og forstandigt og fordomsfrit paa det, og dets Konsekvenser kan man ogsaa let overse.

P. Andersen: Det vil ikke falde ærede Medlemmer vanskeligt at forstaa, at jeg blev noget overrasket ved at høre de to ærede Ordførere for Venstre og det konserverative Folkeparti. Jeg gik nemlig i min Naivitet ud fra, at de Herrer vilde staa ved, hvad deres Partier tidligere har talt og skrevet, og hvorledes de har stemt, naar dette Lovforslag har været fremme. Det vilde de altsaa ikke. De forlod begge deres Partiers tidligere Standpunkter og indtog helt nye Standpunkter, der var i Modstrid med det Lovforslag, som er fremsat.

Det ærede Medlem Hr. Olav Olsen sagde, at det var, fordi Forholdene ganske havde ændret sig fra 1920 til 1929. Jeg kan give ham fuldstændig Ret i, at de har ændret sig ikke saa ganske lidt til det værre. Der er sket meget store Koncentrationer siden 1920, der er sket meget mere end tidligere i Retning af Aftaler mellem handlende og Producenter, saaledes at et Indseende hermed vil være overmaade gavnligt. Jeg kan forsikre det ærede Medlem, at det er ikke muligt for ham at tage til Dragør og købe sig en Torsk, uden at den skal til København, før han kan faa den udleveret; sely om han bor i Dragør